

„Pastaruoju metu vis daugiau žmonių nori pasikonsultuoti dėl vedybų sutarties sudarymo. Visgi tik 1 iš 10 susituokusių Lietuvos gyventojų yra pasirašęs vedybines sutartis, rodo reprezentatyvaus šalies gyventojų tyrimo rezultatai“, - pastebi advokatė Renata Cibulskienė, advokatų kontoros COBALT vadovaujanti teisininkė. Turtinių santykių apratimas, pasak jos, romantikos gali nepridėti, bet įneša aiškumo, pavyzdžiui, kaip bus organizuojamas bendras verslas santuokos metu ar jai nutrūkus, kaip dalinamas turtas. Visgi psichologai teigia, kad lietuviams vis dar sunku matyti vedybinės sutarties privalumus dėl per didelio nusistatymo, jog ji prilygsta nepasitikėjimo atskleidimui.

„Tai, jog daugėja klausimų apie vedybines sutartis, rodo, kad vis daugiau žmonių supranta, kad santuoka nėra vien tik apie romantiškus jausmus. Tai taip pat ir ūkinis vienetas, turintis savo turto bei tam tikrų išipareigojimų. Todėl svarbu išsiaiškinti lūkesčius, mat juos sutuoktiniai gali turėti skirtingus. Vienas gali manyti, kad turtas, gautas ar įsigytas santuokos metu bus bendras ir nedalintinas iki gyvenimo pabaigos, o kitas - priešingai“, - sako R. Cibulskienė.

Anot advokatės, vis dar yra galvojančių, kad vedybų sutartis skirta tik supriešinti du žmones. O kartais, pasak jos, patys sutuoktiniai peržengia ribas norėdami dokumentuoti negalimas sąlygas. Pastaroji praktika tik sustiprina neigiamą vedybų sutarties šleifą.

„Reikėtų atkreipti dėmesį, kad vedybų sutarties turinį reglamentuoja įstatymas, todėl sutuoktiniai nėra absoliučiai laisvi pasirinkti bet kokias sutarties sąlygas. Kartais sutartimi vyras ar žmona nori įtvirtinti neigiamas pasekmes neištikimam sutuoktiniui. Pavyzdžiui, baudų mokėjimas ar galimybės bendrauti su vaikais apribojimas. Tokios sąlygos paprastai nėra galimos, - teigia COBALT advokatė. - Taip pat yra manančių, kad vedybų sutartis yra skirta apsaugoti didesnes pajamas gaunantį ar didesnę turtą turintį sutuoktinį, o sutuoktiniui, kuris daugiau dėmesio skirs vaikų auginimui ir namų ūkio puoselėjimui, tad atitinkamai gali sukaupti mažesnę turtą, bus nenaudinga. Visgi viskas priklauso nuo konkrečių vedybų sutarties sąlygų. Ekonomiškai labiau pažeidžiamas sutuoktinis santuokos nutraukimo atveju gali būti apsaugotas sutarus dėl atitinkamų kompensacijų mokėjimo, konkretaus turto priskyrimo ar išlaikymo.“

92 proc. santuokoje gyvenančių respondentų nėra pasirašę ikivedybinės ar povedybinės sutarties, rodo COBALT užsakymu bendrovės „Spinter tyrimai“ atlikta apklausa. Prieš vestuves sutartį pasirašiusių yra vos 2 proc., po vedybų - 3 proc. susituokusių apklaustųjų. Likę 3 proc. nurodo nežinantys, ar yra pasirašę vieną iš šių sutarčių.

Nusistatymai neleidžia matyti privalumų

Anot psichologės-psichoterapeutės Linos Bagdonavičienės dalis žmonių vis dar bijo vedybinių sutarčių dėl numanomų, įsivaizduojamų nepasitikėjimo ir galimo romantinio požiūrio praradimo pasekmių. Toks manymas gali trukdyti išvelgti sutarčių naudą.

„Kai kurie asmenys gali baimintis, kad, pavyzdžiui, ikivedybinės sutarties pasirašymas reiškia gilesnį įsipareigojimą, nei jie yra pasirengę priimti. Tai gali būti susiję su nerimu dėl santuokos pastovumo. Žmonės dažnai neteisingai interpretuoja vedybų sutarties ketinimus, laikydami ją nepasitikėjimo, o ne pragmatiško sprendimo ženklu. Jie gali manyti, kad jų partneris inicijuojantis sutartį numato santuokos žlugimą, – sako L. Bagdonavičienė. – Santuokos sutartys gali būti suvokiamos kaip mažinančios romantiškąją santuokos aspektą, todėl santuoka tampa panašesnė į verslo sandorį. Taip pat kai kurie asmenys gali nepatogiai jaustis, dėl visiško finansinio atskleidimo, kuris gali būti kaip vienas iš reikalavimų rengiant šias sutartis. Jie gali baimintis nuosprendžio ar konflikto, kylančio dėl jų finansinės padėties ar įpročių.“

Be to, lietuviams svarstyti apie vedybines sutartis gali būti nepriimtina ir dėl tradicinio požiūrio į santuoką, sako psichologė. Mat vedybos laikomos visą gyvenimą trunkančiu įsipareigojimu, todėl finansinių sutarčių aptarimas šiame kontekste gali atrodyti netinkamas.

Sutartis - stabilumui, o ne abejonėms

Visgi net ir svarstantiems apie sutartį gali būti nedrašu apie tai pasakyti partneriui. Tam, kad būtų galima aptarti sutarties pasirašymą pirmiausia svarbus atviras pokalbis, o ne griežtas įtikinėjimas ar net manipuliacijos, sako L. Bagdonavičienė:

„Svarbu kalbėtis neutraliai ir paaiškinti priežastis, akcentuoti, jog sutartis skirta abipusei apsaugai, o ne santykių žlugimo planavimui. Juk jei perkame draudimą, tai ne todėl, kad ateityje tikimės nelaimės, bet tam, kad apsisaugotumėm nelaimei įvykus.“

Reprezentatyvų gyventojų nuomonės tyrimą apie tai, kiek Lietuvoje gyvenančių žmonių yra pasirašę ikivedybinę ar povedybinę sutartį, COBALT užsakymu atliko bendrovė „Spinter tyrimai“ 2024 metų kovą, apklaususi 1009 Lietuvos gyventojus nuo 18 iki 75 metų, iš kurių – 641 respondentas yra susituokęs.

Vedybinė sutartis prognozuoja santuokos griūtį? Specialistai
atskleidė, ko bijo lietuviai

